

SOSYAL BİLGİLER PERSPEKTİFİNDEN KÜRESEL OKURYAZARLIK BECERİSİ

GLOBAL LITERACY SKILLS FROM THE SOCIAL STUDIES PERSPECTIVE

Zafer ÇAKMAK¹

Birol BULUT²

Başvuru Tarihi: 08.03.2019 Yayına Kabul Tarihi: 23.07.2019 DOI: 10.21764/maeuefd.537314

(Araştırma Makalesi)

Özet: Küresel okuryazarlık; küresel bilgiye sahip olma, küresel olayları kavrayabilme ve küresel farkındalık olarak tanımlanabilir. Ayrıca etkin ve küresel bir vatandaş olarak bireylerin rollerini yerine getirebilmesi için güncel siyasi, sosyal ve iktisadi konuların bilinmesi, okunması ve kavranması olarak tarif edilebilir. Kısacası yaşadığı dünyayı bilmesi, tanıması ve kavramasıdır. Küresel okuryazarlık niteliklerine sahip olma; bireyin hem kendi kültür çevresinde hem de evrensel ölçekte katkı sunacak bir kabiliyette başarılı bir insan profiline hizmet edecektir. Bu araştırmanın amacı küresel okuryazarlık becerisini, eğitimini ve küresel okuryazarlığın sosyal bilgiler müfredatına yansımalarını hem ilgili literatür hem de uzman görüşleri doğrultusunda ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu araştırma nitel bir çalışma olarak tasarlanmış ve bu yöntem çerçevesinde durum çalışması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma gurubunu 8 sosyal bilgiler uzmanı oluşturmaktadır. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir durum örneklemesine uygun olarak seçilmiştir. Araştırmada iki farklı nitel veri toplama yöntemi ve bu yöntemlere uygun araçlar kullanılacaktır. Bu veri toplama yöntemlerinden birincisi görüşme formları, diğeri ilgili dokümanlar olmuştur. Bu araştırmayla sosyal bilgiler uzmanlarından elde edilen veriler yoluyla küresel okuryazarlık ve sosyal bilgiler ilişkisine dair bulgular elde edilmiştir. Elde edilen verilere göre bütün katılımcılar küresel okuryazarlığın gerekliliği ve önemine vurgu yapmışlardır. Ayrıca küresel okuryazarlığı hem müfredata hem de öğrenme ortamlarına daha yoğunluklu olarak yansımaları gerektiğini ifade etmişlerdir. Bunun nedenini de

Abstract: Global literacy is having global knowledge, being able to understand global events and having a global awareness. Moreover, global literacy could be defined as knowing, recognizing and comprehending current political, social and economic issues in order to be an active and global citizen. Briefly, it is the knowledge and understanding of the world the individual lives in. Having global literacy qualities could serve to a successful human profile both in own culture and through the ability to contribute at a universal scale. The aim of the present study is to present the global literacy skills, education and the reflections of global literacy on social studies curriculum in line with both the relevant literature and expert opinions. The present study employs a qualitative approach and is designed as a case study within the framework of the research method. The study group consists of 8 social studies experts. The participants in the study group were selected based on convenience situation sampling. Two different qualitative data collection methods and tools suitable for these methods were utilized in the present study. The first of these data collection methods was the interview forms and the other was related documents. The present study provided the findings on the relationship between global literacy and social studies, obtained from the social studies experts. Based on the obtained data, it was evident that all participants emphasized the necessity and importance of global literacy. Moreover, the participants stated that global literacy should be reflected more in both curricula and learning environments, since an

¹ Prof. Dr. Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler ABD, zcakmak@firat.edu.tr ORCID No: 0000-0002-0612-814X

² Dr. Öğr. Üyesi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler ABD, birolbulut1@gmail.com ORCID No: 0000-0003-1096-4527

günümüz dünyasında bu özelliğe sahip bireyin avantajlı olması gerçeğidir.

individual possessing global literacy skills becomes advantageous in today's world.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Bilgiler, Küresel Okuryazarlık, Küreselleşme, Eğitim

Keywords: Social Studies, Global Literacy, Globalization, Education

Giriş

Araştırmaya konu olan anlamı itibariyle “küresel okuryazarlık” aslında çok yeni bir kavramdır. Endüstri devrimiyle birlikte dünyamızda yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler bugün dünyamızı çok daha etkileşimli ve girift bir hale dönüştürdü. Dünyanın yaşadığı bu teknolojik değişim ve dönüşümler aynı zamanda insan yaşamını da yeniden biçimlendirdi. 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızını gün geçtikçe arttıran internet temelli teknolojiler artık insanın vazgeçemeyeceği hatta çok fazla vakit geçirdiği bir alan oldu. Dolayısıyla insan, ihtiyacı olan bilgiden daha fazla bilgiye, habere ve hatta çok daha farklı verilere maruz kaldı. İnternetle birlikte evde ve okulda medyayla daha fazla temas halinde bulunan insan bir süzgeç görevi görecektir. Zihinsel becerilere artık daha fazla ihtiyaç duymaya başladı. Dolayısıyla artık alışılmış bir okuryazarlık (okuma-yazma) anlamının aksine bir anlama, anlamlandırma, tanımlama, ayıklama ve daha fazla görevi ihtiva eden yepyeni bir misyonla “okuryazarlık” kavramları hayatımıza girmeye başladı. Politik okuryazarlık, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı... ve nihayet küresel okuryazarlık.

Bugün karşı karşıya bulunduğumuz çok çeşitli ve şaşırtıcı değişim ve gelişmelerin içinde en yoğun ve önemli olan mesele, insanlığın dönüşümünü de içeren ve küreselleşme diye tabir edilen bu zamanı nasıl anlamak ve biçimlendirmek gerektiği meselesidir. Bu noktada bireyin kendini, çevresini ve dünyayı tanıması, anlaması ve artık küresel bir ekseninde olduğu bilinciyle küresel durum ve gelişmeleri okuyabilmesi gerekmektedir. Artık küresel meselelerin farkında olan, gelişmeleri okuyabilen, yenilikçi, yaratıcı ve eleştirel düşünce becerisine sahip yerel ve küresel vatandaşlık sorumluluğunu yerine getirebilecek bilgi ve beceriye sahip bireylerin yetiştirilmesinin önemi ve gerekliliği kaçınılmaz bir durum olmuştur. İnsanoğlu var olduğundan bu yana varlığının devamı için gerekli olan koşulları anlamaya ve sağlamaya çalışmış, edindiği birikimleri, hem doğada hem de artık “sosyal” olarak nitelendirebileceğimiz grupların teşkili ile beraber, birbirleri ile mücadelede kullanmaya başlamışlardır. O günden bugüne; insanın bu süreçlerde etkin olmasının önünü açan, onu geliştiren ve hayata hazırlayan temel etken eğitim olmuştur. Bireyde kişiliğin gelişmesine yardım eden, onun gelecekteki yaşantısında başarılı, mutlu; ülkesi, ulusu ve dünyası için yararlı bir insan olmasının önünü açan donanımda olması gerekmektedir. Aynı zamanda bireyin küresel dünyada etkin olması, dünyayı okuması, aktif ve küresel bir vatandaş olarak uluslararası bir kimlik kazandırabilecek bilgi, beceri, tutum ve davranışları edinmesi kısacası küresel okuryazar olabilmesi 21.yy gerçekliğiyle önümüzde kaçınılmaz bir ödev olarak yerini almaktadır.

Dünyayı kendi duyularıyla anlayan, kendi düşünce sistemiyle değerlendiren fakat toplumunun ve dünyanın bir parçası olma duygusundan kopmadan hareket ettiren bu nitelikler

elbette daha yaşanabilir bir dünyaya da hizmet edecektir. Bir anlamda küresel vatandaşlığın da önünü açacak olan bu donanım her yaştan öğrenciyi; insan haklarına, sosyal adalete, çeşitliliğe, toplumsal cinsiyet eşitliliğine ve çevresel sürdürülebilirliğe dayanan ve buna saygı duyan değerlere, bilgi ve becerilere sahip sorumlu bir vatandaş zeminine taşır. Böylece küresel vatandaşlık, öğrencilere herkes için daha iyi bir dünya ve geleceği teşvik etme hak ve yükümlülüklerini yerine getirme konusunda yetkinlik ve fırsat verir(Torres&Dorio, 2015, s.4). Küresel vatandaşlık, dünyadaki bütün insanların başta ticaret, teknoloji ve çevre ile ilgili olmak üzere büyük zorluklarla karşılaşması ve geleceğin dünya vatandaşlarının bu karşılaşmaya en iyi şekilde nasıl hazırlanacağına yönelik önemli uygulamaları içerir (Gibson& diğ, 2008: s.11).

Küresel eğitim anlayışımızı tekil bir eğitim anlayışı olarak her yerde aynı şekilde uygulamaktan ziyade bunun yerine, küresel zorluklar için gerçekten yeterli olabilecek herhangi bir eğitimin temel özelliklerini belirlemek gerekir. Dünyadaki mevcut eğitim sistemleriyle ilgili olarak, bu, araçsal çabalardan veya dar menfaatlerden ziyade, genellikle disiplinlerarası, daha işbirlikçi ve aktif vatandaşlık rolünü daha fazla vurgulayan bir yaklaşıma ihtiyaç duyulduğu artık herkesçe kabul edilen bir gerçektir(Bennett, Cornwell, Al-lail &Schenck).

Küresel Okuryazarlık Nedir?

Uluslararası Okuryazarlık Derneği; okuryazarlığı “disiplinler arasında ve herhangi bir bağlamda görsel, işitsel ve dijital materyalleri kullanarak tanımlama, anlama, yorumlama, oluşturma, hesaplama ve iletişim kurma yeteneği” olarak tanımlamaktadır(Dwyer,2016, s.131). Yani bu kavram okur-yazar olma durumunun çok ötesinde değişen koşulların ve ihtiyaçların çeşitliliği ile yaşamda ihtiyaç duyulan alanlarla ilgili bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma ve bunları kullanarak yaşamı, yaşananları anlama ve kavrama anlamını yüklenmiştir(Kuş, 2013, s.208). Küreselleşme ile birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler de dahil olmak üzere yakın zamandaki ekonomik, politik ve sosyal dönüşümleri dikkate alan bir bakış açısıyla, farklı kültürel süreçlere, kişisel koşullara ve kolektif yapılara gömülmüş birçok okuryazarlık uygulamasının süreçte yerini aldığını görülmektedir. Dolayısıyla “okuryazarlığın” artık basit bir şekilde okur-yazar anlamında olmadığı yanı sıra çok az tanımlanmış bir “teknik beceri” kümesini de işaret etmeyeceğini, bunun yerine bir kişinin bugünün dünyasında karar vermede katılımcı olarak işlev görmesi için sahip olması gereken daha karmaşık “hayati yeterlilikler”i kapsadığını ortaya koymaktadır(Nair, Norman, Tucker, Burkert;2012).

Bazı bilim adamları küresel okuryazarlık kavramının felsefi kozmopolitizm fikrine dayandığını söylerler. İlk olarak 4. Yüzyılda filozof Diogenes tarafından kullanılan Yunanca kozmopolit (kozmo/dünya vatandaşı) kelimesinden gelir. Bu perspektiften bakınca “bireylerin belli bir ulustan ziyade geniş bir dünyaya ait olduğu anlamını taşır. Ama daha geniş ve zamanın ruhuna uygun bir ifadeyle söylenecek olunursa küresel okuryazarlık; kendine ait ve kültürel öğeleriyle donatılı evine bağlı fakat farklı kültürel özelliklere sahip olan başkalarını da kendi evinde kolaylıkla misafir edebilen ve kolaylıkla farklı evlere misafir olabilen, farklılıkların farkında olabilen, gelişmeleri takip edebilen/okuyabilen bir anlayışta olmasıdır (Yoon, Yol,

Haag ve Simpson;2018). Dolayısıyla küresel okuryazarlık geniş ve kapsamlı bir çerçeve çizer. Belki kozmopolit okuryazarlık belki çoklu okuryazarlık olarak da ifade edilebilir. Ama küreselleşmenin yoğun konuşulduğu bir dönemde küresel okuryazarlık, kavram olarak, daha vurgulayıcı, kapsayıcı ve tercih edilen bir kavram olduğu görülmektedir.

Günümüzde okuryazarlık kavramı sadece sosyal süreçleri değil aynı zamanda küresel süreçleri de hesaba katmalıdır. Okuryazarlık çalışmalarındaki küresel dönüşüm, öğrencilerin kültürel ve dilsel çeşitliliğini teyit etmekte ve onları gelecekteki çalışma alanlarına hazırlamak için çok sayıda okuryazarlıkla (dijital, bilgi, eleştirel gibi) güçlendirme ihtiyacını kabul etmektedir(Choo;2018). Dünyamızın yaşadığı değişim birçok alanda köklü değişim ihtiyaçlarını da beraberinde getirmiştir. Küreselleşme denilen bu zaman dilimi içerisinde bulunan insanlar artık bu sürecin içerisinde aktif rol almalarını sağlayacak nitelik ve donanımına ihtiyaç duymaktadırlar. Küreselleşmenin sebep olduğu modern toplumdaki değişiklikler bireyin ilgi ve sorumluluğunu da ulusal sınırların ötesine taşımıştır. Aktif vatandaş veya küresel vatandaşlık tanımlarıyla da örtüşen bu durum bireyin sadece kendine değil dünyaya karşı da sorumluluğunu ifade etmektedir(Christine, Keulemans, Gent ve Spitz;2012, s.21). Dolayısıyla Küresel okuryazarlık; küresel bilgiye sahip olma, küresel olayları kavrayabilme ve küresel farkındalık olarak da tanımlanabilir. Ayrıca etkin ve küresel bir vatandaş olarak bireylerin rollerini yerine getirebilmesi için güncel siyasi, sosyal ve iktisadi konuların bilinmesi, okunması ve kavranması olarak tarif edilebilir. Buradan hareketle küresel okuryazarlık kısaca bireyin yaşadığı dünyayı bilmesi, tanıması ve kavramasıdır. Küresel okuryazarlık niteliklerine sahip olma; bireyin hem kendi kültür çevresinde hem de evrensel ölçekte katkı sunacak bir kabiliyette başarılı bir insan profiline hizmet edecektir. Dünyayı kendi duyularıyla anlayan, kendi düşünce sistemiyle değerlendiren, toplumunun ve dünyanın bir parçası olma duygusuyla hareket ettiren bu nitelikler elbette daha yaşanabilir bir dünyaya da hizmet edecektir.

Şekil 1

becerisine işaret eder.

Küresel okuryazarlık kavramı bir anlamda çoklu okuryazarlık becerilerini de ihtiva eden bir kavramdır. Artık iletişimin ve veri dolaşımının yoğun, çok çeşitli medya türlerinin manipüle gücünün yüksek olduğu, sorunların sınırları aşan bir yapıda olduğu, gelecek nesillere daha iyi bir yaşam bırakmanın ulus ötesi bir işbirliği gerektirdiği bir dünyada elbette birey de bu denli karmaşık bir zeminde etkili olabileceği bilgi, beceri ve tutuma ihtiyaç duymaktadır. Bu da küresel okuryazarlık

Günümüzde özellikle gelişmiş ülkelerden ABD olmak üzere, küresel okuryazarlık becerisini birçok eğitim basamağında başarılı bir mezuniyetin ön koşulları arasına almıştır(King ve Thorpe,2012). Ülkemizde ise yenilenen öğretim programları da küresel gelişmelerden payını almıştır. Bugün hala “nasıl bir vatandaş yetiştirilmeli” konusu üzerine yoğun düşüncelerin olduğu bir süreç yaşanmaktadır. Teknolojinin hızla geliştiği bir zamanda yarının mesleklerinin ne olacağı ile ilgili zayıf öngörüler yer almaktadır. Şu anda ilkokullarda okuyan öğrencilerin % 65’i erişkinlik dönemlerinde bugün olmayan mesleklere sahip olacağı ifade edilmektedir. Bütün bunlar ortadayken öğretim programları elbette çok yönlü becerilere sahip bireyler yetiştirmeye olanak tanınmalıdır. Eğitimin, insanların kapsayıcı ve sürdürülebilir bir geleceğe katkıda bulunmalarını ve bunlardan faydalanmalarını sağlayan bilgi, beceri, tutum ve değerleri geliştirme konusunda hayati bir rolü vardır. Gelecek yıllarda, net ve amaca yönelik hedefler oluşturmayı, farklı bakış açıları olan başkalarıyla çalışmayı, keşfedilmemiş fırsatları bulmayı ve büyük sorunlara yönelik çok sayıda çözümü tanımlamayı öğrenme gerekli olacaktır. Ayrıca eğitim, gençleri iş dünyasına hazırlamaktan daha fazlasını yapmayı hedeflemelidir. Öğrencileri aktif ve sorumlu vatandaş olmaları için ihtiyaç duydukları becerilerle donatması gerekmektedir(OECD,2018). Eğitim geleceğe dönük bir faaliyettir. Gelecekle ilgili varsayımlar ve gelecek beklentileri her türlü eğitim faaliyetinin temelini oluşturur(Facer ve Sandford: 2009).

Sosyal Bilgiler Eğitiminde Küresel Okuryazarlık

1950’lerden itibaren ve giderek artan bir şekilde eğitimciler, politikacılar veya politika yapımcılar en azından retorik olarak da olsa küresel olarak birbirine bağlı bir dünyada başarılı bir katılımı destekleyen eğitim ihtiyacını benimsediler. Fakat eğitim alanındaki değişiklikler özellikle ilkokul ve ortaokul düzeyinde küreselleşmenin meydan okumalarını karşılamak için bir eğitim reformu yapmaya yeterli gelmemiştir(Balistreri&diğ.:2012). Eğitim kurumları; bireylerin dünyadaki gelişmeleri takip edebileceği, güncel konulara ve gelişmelere meraklı, küresel sorunlara duyarlı, kültür farkını gözetmeksizin dayanışma ve işbirliğine açık bunu da kendi vatanlarının kültür emperyalizmine uğramasına izin vermeden ve bütün dünyayı içine alan değişimleri doğru ve zamanında okumasını, yani küresel okuryazar olarak sağlam bir zeminde yerini almasını sağlamalıdır. Yani birey bu değişimlerden hem ülkeleri hem de dünya adına

faidalanmanın yollarını bulmalıdır. Çünkü küreselleşme ve içinde bulunduğumuz dijital çağ kültür emperyalizmine uygun kanallar açacak esneklikte olduğunu da unutmamak gerekir. Biyologların hayatın başlangıcı olarak saydıkları yarı geçirgen hücre zarı örneğinde olduğu gibi hücre eğer tam geçirgen olsaydı çevresinden farklılaşıp, bağımsızca hayatın çekirdeğini oluşturamayacak; ama eğer hiç geçirgen olmasa kendi içerisinde çürüyecek, bozulacak ve yine işlevini yerine getiremeyecekti. Eğitim programları içerisinde küresel okuryazarlık hatta küresel vatandaşlık konusunda en fazla öneme sahip program kuşkusuz sosyal bilgiler öğretim programlarıdır. Küreselleşmenin etkisiyle hem ulusal düzeyde vatandaş hem de dünya vatandaşı yetiştirme, sosyal bilgiler eğitiminin önemli bir boyutu haline gelmiştir(Bulut,Çakmak&Kara,2013: s.5).

2004 yılında Türk Eğitim Sistemi'nde program değişikliğine gidilmesiyle ve daha sonraki revizyon çalışmalarıyla, sosyal bilgiler programı da kapsamlı bir değişiklik yaşayarak bundan nasibini almıştır. Bu değişikliğin sebepleri elbette dünyadaki gelişmelerden ayrı düşünülemez. Zaten Türk Milli Eğitim Bakanlığının eğitim programlarındaki değişikliğinin sebeplerini incelemek Türk Eğitim Sisteminin yönünü anlamayı daha da kolaylaştıracaktır. Dünya'da bilim ve teknolojiye meydana gelen hızlı değişimin Türkiye'ye yansımaları, bireysel ve ulusal değerlerin küresel değerler çerçevesinde geliştirilmesi ihtiyacı, hedeflenen ile gerçek dünyanın çoğu kez uyum içinde olmaması, bireylerin yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme ve işbirliği yeterliliklerini kazanmalarının daha fazla önem kazanmış olması gibi sebepler değişimi ihtiyaç haline getirdi(MEB, Akt:Kaymakçı,2009).

Bu sıralanan sebepler Türk Eğitim sisteminin dünyadaki gelişmelere kayıtsız kalmadığının ve küreselleşen dünyada bireyi yeni gelişmelere hazırlama çabalarını ortaya koymaktadır. Peki, bu niyet ve hedefle değiştirilen eğitim programlarının günümüz dünyası gelişmelerine cevap verebilmekte midir? Bu sorunun cevabını sosyal bilgiler öğretim programı çerçevesinde sorgulanmıştır.

2005 ilköğretim sosyal bilgiler programında ilk ve ikinci kademedede, "küresel bağlantılar" öğrenme alanında küreselleşme ile ilgili birer ünite bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, küresel bağlantılar öğrenme alanının programda yer almasıyla öğrencilerin toplumlar arasındaki her türlü ilişkilerle ilgili fikir sahibi olmalarını sağlamayı ve gelişen dünyanın gündemini takip ederek karşılaştığı sorunlar karşısında çözüm üretebilmelerini amaçladığını belirtmektedir. Yine

sosyal bilgiler programının açıklama bölümünde “küresel bağlantılar” öğrenme alanının amacını şöyle tanımlar:

“Ortaokul 6 ve 7. sınıf düzeyinde öğrenciler, düşüncelerin, sanat eserlerinin, uluslararası etkinliklerin toplumlar arası etkileşimdeki önemini ve ülkesinin doğal kaynakları, ekonomik yeterlilikleri ile diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkileri ile ilgili fikir edinirler. Bütün dünyayı ilgilendiren ekonomi, siyaset, ekoloji, güvenlik ve sağlık gibi alanlarda yaşanan sorunların sebepleri ve çözümleri ile ilgili fikir geliştirirler. Uluslararası kuruluşların amaçlarını ve işlevlerini kavrarlar.”

Yine programın temel yaklaşımı; öğrencilerin haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, işbirliğini önemseyen ve sosyal becerileri gelişmiş etkin vatandaşlar olarak yetişmesinin önemine değinilir. Öğrencilerin toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlayarak problem çözme ve karar verme becerilerinin gelişmesini hedefler. Öğrencilerin, bilim ve teknolojik gelişmelerin topluma yansımalarını sorgulayan, çağın gerektirdiği dijital yetkinliklere sahip ve geleceğe yönelik özgün fikirler geliştiren dijital vatandaşlar olarak yetişmelerine öncelik verir(MEB,2005).

Yöntem

Bu bölümde araştırma türü, araştırma gurubu, verilerin toplanması ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Türü

Bu araştırma nitel bir çalışma olarak tasarlanmış ve bu yöntem çerçevesinde durum çalışması olarak desenlenmiştir. Nitel araştırmayı, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008,s.39). Nitel yöntemle tasarlanmış araştırmalarda ele alınan konu hakkında derin bir kavrayışa ulaşma çabası vardır(Karakaş,2015,s.63). Nitel araştırmayı insanın, kendi sırlarını çözmek ve kendi çabasıyla biçimlendirdiği toplumsal sistemlerin derinliklerini keşfetmek üzere geliştirdiği bilgi üretme yollarından birisi olarak da tanımlamak mümkündür (Özdemir, 2010,s. 326). Nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması ise bir veya birkaç durumun derinlemesine araştırılmasıdır. Durum çalışması, tıpkı mimaride yapılan ayrıntılı bir planlama gibi, bilgi toplama, toplanan

bilgileri organize etme, yorumlama ve araştırma bulgularına ulaşma gibi basamakları içeren sistematik desen türlerinden biridir. Araştırmacı çalışma sahasına girer ve geniş bir ağda araştırmanın yapılabilirliğini inceler. Nasıl ilerleyeceğine ilişkin ipuçları arar. Verileri toplar, gözden geçirir, keşfeder ve araştırmaya nasıl devam edeceğine karar verir. Durum çalışmaları özellikle programlarının değerlendirilmesi ile birlikte derinlemesine veri gerektiren diğer tüm araştırma konularında verim sağlayacağı ifade edilmektedir. (Patton, 2014; Aytaçlı,2012, s.4).

Çalışma Gurubu

Araştırmanın çalışma gurubunu Arvin Çoruh, Fırat, Harran, İnönü ve Muş Alparslan Üniversitelerinde görev yapan 8 sosyal bilgiler uzmanı oluşturmaktadır. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir durum örneklemesine uygun olarak seçilmiştir. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya pratiklik kazandırır. Kolay ulaşılabilir durum örneklemesinde araştırmacı, kendisine yakın ve erişilmesi kolay olan bir grubu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nitel veri toplama aracı olarak görüşme formları kullanılmıştır. Görüşmelerin verimli bir biçimde amaçlara ve alt amaçlara hizmet edebilmesi için ve nitel araştırmanın doğasına uygun bir şekilde yapılabilmesi için görüşme formlarının çerçevesi şu aşamalardan geçirilerek hazırlanmıştır:

- Araştırmacı tarafından literatür taraması, alan uzmanlarıyla görüşmeler ve alandaki benzer olabilecek çalışmalar göz önünde bulundurularak küresel okuryazarlık ve sosyal bilgiler programlarına yansımaya ilişkin sosyal bilgiler uzmanlarının düşüncelerini ortaya çıkarmak amacıyla tümevarımcı bir yol izlenerek taslak görüşme soruları hazırlanmıştır.
- Hazırlanan görüşme sorularının uygunluğu ve anlaşılabilirliği alan uzmanları tarafından değerlendirilmesi yapılmıştır.
- Uzmanlardan alınan dönütler neticesinde görüşme sorularının son hali belirlenmiştir. 5 sorudan oluşan görüşme formunun son hali verilmiştir.

Görüşme formu hazırlandıktan sonra, sosyal bilgiler uzmanları ile ön görüşmeler yapılmış ve sorulara verdikleri yanıtlar çözümlenerek listelenmiştir. Anlaşılmayan soru maddeleri

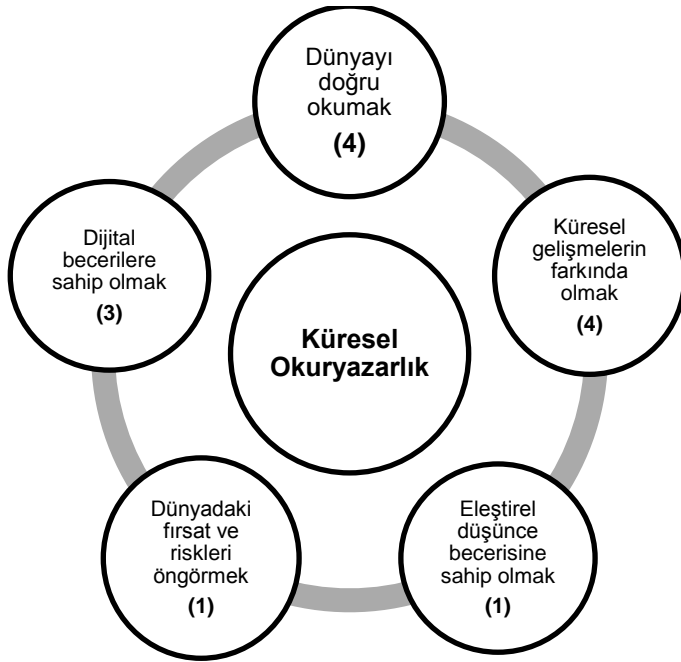
değiştirilmiştir. Ön görüşmeye katılan uzmanlar, araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmada kullanılacak görüşme formunun içerik geçerliliğini belirlemek üzere, Fırat Üniversitesinde görev yapan alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Alan uzmanlarından gelen görüş ve öneriler doğrultusunda 5 sorudan oluşan görüşme formuna son şekli verilerek, soru sayısı 4'e düşürülmüştür. Ayrıca nitel çalışmalarda güvenilirliği sağlamanın iki yolu olan, iç ve dış güvenilirliğinin sağlanmasına dikkat edilmiştir. İç güvenilirlik açısından bulguların, görüşme formunun geliştirilmesinde kullanılan kavramsal çerçeve ile uyumluluğu kontrol edilmiştir. Ayrıca başka kişilerin aynı veriyi kullanarak aynı sonuçlara ulaşımaya ulaşamayacağını test etmek için 2 alan uzmanının birbirinden farklı olarak verilerin yeniden kodlanması yapılmış ve bunların uyumluluğu değerlendirilmiştir. Dış güvenilirlik, araştırma sonuçlarının benzer ortamlarda aynı şekilde elde edilip edilemeyeceğine ilişkin bir kavramdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Böylece bulguların tekrarlanabilirliği gözlemlenmiştir.

Bulgular

Araştırma süresince veri toplama aracıyla elde edilen bulgular derlenip yorumlarıyla birlikte aşağıda sunulmuştur. Öncelikli olarak küresel okuryazarlık kavramının tanımıyla ilgili bulgular verilmiştir.

Küresel Okuryazarlığın Tanımına İlişkin Bulgular

Görüşme formu yardımıyla uzmanlardan elde edilen bulgular içerik analizine tabi tutulmuş ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda küresel okuryazarlık kavramının 5 alt tema olarak tanımlandığı görülmüştür.

Şekil 2

Küresel okuryazarlık kavramının tanımına yönelik sosyal bilgiler uzmanlarından elde edilen veriler şekil 2’de sunulmuştur. Küresel okuryazarlık kavramı ile ilgili tanımlamalarından elde edilen alt temalar; “dünyayı doğru okumak, küresel gelişmelerin farkında olmak, dijital becerilere sahip olmak, dünyadaki fırsat ve riskleri ön görmek, eleştirel düşünce becerisine sahip olmak” olarak belirlenmiştir. Bu alt temalardan en fazla vurgulanan ise “dünyayı doğru okumak” ve “küresel gelişmelerin farkında olmak” olduğu görülmektedir.

Örnek İfadeler

U1:” ... elde edilen bilgilerle dünyayı doğru okumak ve küresel gelişmelerin farkında olmak” şeklinde ifade etmiştir.

U2: “Bireyin dijital becerilere sahip olması ve böylece teknoloji yardımıyla dünyaya açılması ...” şeklinde ifade etmiştir.

U4:... eleştirel düşünen, fırsat ve riskleri kolay yakalayan, küresel vatandaş yeterliliklerine sahip... şeklinde ifade etmiştir.

Küresel Okuryazarlığın Önemine ilişkin Bulgular

Küresel okuryazarlığın önemine ilişkin uzmanlardan elde edilen bulgulardan elde edilen veriler ise tek kategoride toplanmıştır. Sosyal bilgiler uzmanlarının hepsi küresel okuryazarlık becerisinin önemine işaret etmiştir. Zamanın ruhu, değişen koşullar ve dünyamız artık bambaşka bir insan profiline ihtiyaç duymaktadır. İdeal insan veya ideal vatandaş profilinin oluşmasında küresel okuryazarlık önemli ve gerekli bir nitelik olduğunu belirtmişlerdir.

Örnek İfadeler

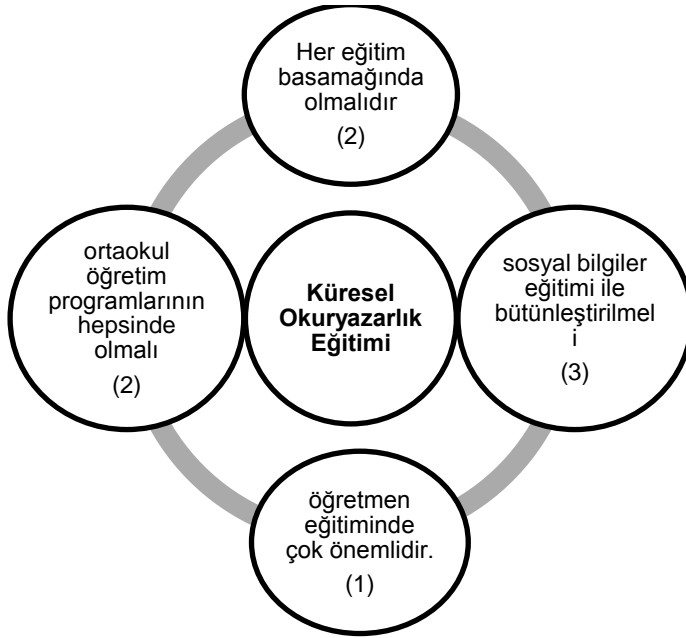
U3: “... dünyasında küresel okuryazarlık önemli bir niteliktir” şeklinde ifade etmiştir.

U5: “Küresel okuryazarlık artık dünyada aranan önemli bir nitelik” şeklinde ifade etmiştir.

U8: “...yada dünyada etkin katılımcı olmanın ön koşullarındandır,” şeklinde ifade etmiştir.

Küresel okuryazarlık eğitime ilişkin bulgular

Sosyal bilgiler uzmanlarının küresel okuryazarlık eğitime ilişkin düşünceleri olumlu olmakla birlikte bunun hangi öğretim basamağında ve nasıl olacağına ilişkin çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Bu bulgular ise 4 kategoride toplanmıştır.

Şekil 3

Sosyal bilgiler uzmanlarında elde edilen veriler, küresel okuryazarlık eğitimi ile ilgili düşüncelerinin olumlu olduğunu göstermektedir. Bütün uzmanlar küresel okuryazarlık eğitiminin gerekliliğine işaret etmişlerdir. Fakat bu eğitimin nasıl olması gerekliliği ile ilgili farklı düşünceler ortaya çıkmıştır. Ağırlıklı olarak vurgulanan alt tema ise küresel okuryazarlık eğitiminin sosyal bilgiler öğretim programlarıyla bütünleşik olarak verilmesidir.

Örnek İfadeler

U3: ...dolayısıyla küresel okuryazarlık becerisine sahip insan yetiştirmek için sosyal bilgiler dersinin rolünden faydalanmalıyız.

U4: Sosyal bilgiler dersi küresel okuryazarlık becerisi kazandırmada öncü bir derstir. Bu yüzden öğretim programları küresel okuryazarlık muhtevası dikkate alınarak daha da güçlendirilmeli ve

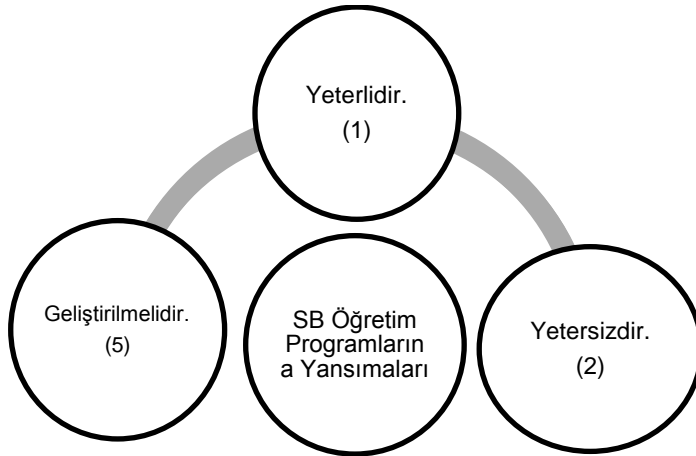
...

U5: Sosyal bilgiler dersleri küresel okuryazarlık eğitimine en uygun ders olmasına rağmen küresel okuryazarlık eğitimi sadece bir dersin müfredatına sığdırılmayacak kadar önemli...bu yüzden eğitimin her basamağında olmalıdır.

U8: Bütün gelişmelere rağmen öğretmen, eğitim ve öğretim sürecinin en önemli aktörü olmaya devam etmektedir. ...öğrencilere yön verecek, ufuk çizecek öğretmenlerin eğitimi daha önemli..

Küresel Okuryazarlığın Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarına Yansımalarına İlişkin Bulgular

Katılımcılar ile yapılan görüşmeler değerlendirildiğinde sosyal bilgiler öğretim programlarının küresel okuryazarlık eğitimi açısından geliştirilmesi yönünde daha fazla görüş beyanına rastlanmıştır. Küresel okuryazarlığın sosyal bilgiler öğretim programlarına yansımaları ile ilgili alt temalar aşağıda yer almaktadır.

Küresel okuryazarlığın sosyal bilgiler öğretim programına yansımalarına ilişkin alt temalar “geliştirilmelidir”, “yetersizdir”, “yeterlidir” şeklinde olmuştur. En fazla yükleme yapılan alt tema ise sosyal bilgiler öğretim programlarının küresel okuryazarlık açısından geliştirilmesi yönünde olmuştur.

Örnek İfadeler

U1: Sosyal bilgiler öğretim programları en köklü değişikliği 2004 yılında yaşadı. O günden bugüne programda çok şey değişmedi. Fakat dünyamız ve ülkemiz çok hızlı değişmektedir. Dolayısıyla küresel konulara daha çok yer verilmeli ve öğrenciye küresel bir pencere açılmalıdır.

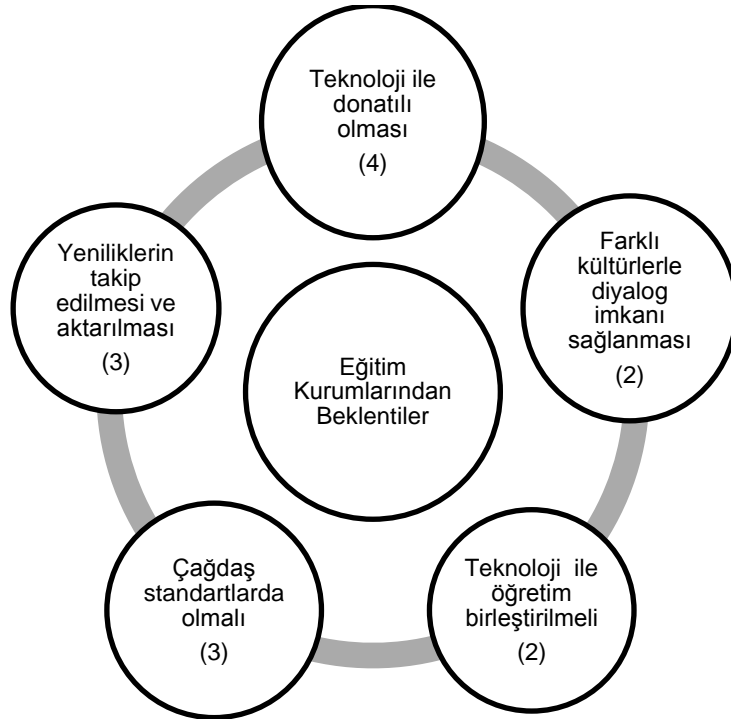
U4: Bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmeler takip edilerek program daha etkili bir küresel çerçeveye oturtulmalıdır.

U5:Sosyal bilgiler öğretim programları küresel gelişmeler dikkate alınarak yeniden gözden geçirildi. Bu anlamda küresel okuryazarlığa ait temel özellikler de kısmen programda kendini buldu. Fakat hem sosyal bilgiler öğretim programları hem de diğer öğretim programlarının bir ayağı bireyin küresel rol alabileceği nitelikleri oluşturmalıdır ve müfredatla güçlendirilmelidir..

U7: ... dolayısıyla sadece müfredat değil eğitim-öğretim sürecinin birçok aşaması inovatif açıdan gözden geçirilmeli ve...

İyi Bir Küresel Okuryazarlık Eğitimi İçin Eğitim Kurullarının Ne Yapması Gerektiğine İlişkin Bulgular

Katılımcılar ile yapılan görüşmeler değerlendirildiğinde, iyi bir küresel okuryazarlık eğitimi için eğitim kurullarının ne yapması gerektiğine ilişkin veriler değerlendirilmiştir. Eğitim kurumlarıyla ilgili beklentiler 5 alt temada toplanmıştır.

Örnek İfadeler

U2: ...teknolojik alt yapıya sahip olmalıdır. Eğitim-öğretim süreci bilgisayar olanaklarıyla bütünleşmelidir. Okullar

U3: ... farklı kültürlerle tanışmasını, yeniliklerden haberdar olmasını sağlayacak teknik alt yapısı ile her türlü bilgi teknolojisini öğrencilerin ulaşımına sunacak okullar olmalıdır.

U5: Okullarımız modern, teknoloji ile öğretimin birleştiği standartlarda geleceği yakalayabilecek öğrencilerin yetişmesini sağlamalıdır.

U6: ...öğretmenler yerelden küresele köprü olmalı, bilgi iletişim teknolojilerini kullanarak öğrencileri yeniliklerle buluşturmalı ve özendirmelidir.

Sonuç, Tartışma ve Önerileri

Bu araştırma ile sosyal bilgiler uzmanlarından elde edilen verilerle küresel okuryazarlık ve sosyal bilgiler ilişkisine dair bulgular elde edilmiştir. Öncelikle küresel okuryazarlık kavramının yeni olması nedeniyle katılımcılara bu kavramın tanımlanmasına yönelik sorular yöneltilmiştir. Elde edilen verilere göre küresel okuryazarlık; bireyin dünyayı doğru okuması, küresel gelişmelerin farkında olması, dijital becerilere sahip, dünyadaki fırsat ve riskleri öngören, eleştirel düşünce becerisine sahip ve katılımcı olması olarak tanımlanmıştır. Yine bütün katılımcılar küresel okuryazarlığın gerekliliği ve önemine vurgu yapmışlardır. Bunun nedenini de günümüz dünyasında bu özelliğe sahip bireyin avantajlı olması gerçeğidir.

Sosyal bilgiler uzmanlarının küresel okuryazarlık eğitimi ile ilgili düşüncelerinin de olumlu olduğu görülmüştür. Fakat bunun nasıl olması gerektiği ile ilgili farklı düşünceler de vardır. Fakat ağırlıklı olarak küresel okuryazarlık eğitiminde sosyal bilgiler dersinin önemi ve rolüne vurgu yapıldığı görülmüştür.

Sosyal bilgiler uzmanlarının küresel okuryazarlığın sosyal bilgiler öğretim programlarına yansımaları ile ilgili görüşleri değerlendirildiğinde, sosyal bilgiler öğretim programlarının küresel okuryazarlık eğitimi açısından geliştirilmeye ihtiyacı olduğu yönünde daha fazla görüş beyanına rastlanmıştır.

Sosyal bilgiler uzmanlarının eğitim kurumlarından beklentileri de çoğunlukla çağdaş standartlarda teknoloji ile donatılmış sınıflar ile yeniliklerin, olayların ve farklı kültürlerin bilinmesi ve tanınmasına imkan sunmasıdır.

Sosyal bilgiler öğretiminin temel amacının vatandaşlık eğitimi olduğu konusunda ortak görüş hakimdir(Ay, 2014: s.98). Dolayısıyla vatandaşlık nitelikleri de gelişen ve değişen dünya koşullarına göre değişmekte ve çeşitlenmektedir. Artık sadece görev ve sorumluluklarının farkında olan bir ulusal vatandaşlıktan ziyade hem ulusal hem de küresel görev ve sorumluluklara

özellikle küresel farkındalığa sahip bir vatandaş profiline ihtiyaç duyulmaktadır. Böyle bir vatandaşın yetişmesinin ön koşulu da küresel bilgi, beceri, değer ve bu doğrultudaki içeriğe sahip müfredatlara ihtiyaç duyulmasıdır. Sosyal bilgiler programında küreselleşmenin izlerini görmek elbette mümkündür. Bunun da yeterli olmadığını bireyin daha etkili, daha katılımcı ve küresel olayların farkında ve sorumluluğunda olan bireylerin yetişmesini sağlayacak tarzda günün gelişmelerini de göz önünde bulundurarak güncellenmesi gerektiği ile ilgili düşüncelere hem alanyazında hem de uzman görüşlerinde rastlanmaktadır.

Uzman görüşlerinde eğitim kurumlarının teknik alt yapıda güçlü ve çok fonksiyonlu olması dile getirilmiştir. Bu kurumlar dikkate alındığında, farklılıklara saygı duyan, empati, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri gelişmiş, çoklu bakış açısına ve küresel farkındalığa sahip bireyler yetiştirebilmede en önemli rol öğretmenlere düşmektedir (Tucker, 1983).

Bireylere küresel okuryazarlığın bilgi, beceri ve tutumunu kazandırmak elbette çok yönlü bir öğretimi kapsamaktadır ve bunun da zorlukları vardır. Mesela ilk zorluk farklı alanlarda profesyonel olmak isteyen her öğrencinin ilgisini çekecek ve otantik bir okuryazarlık çerçevesi çizmektir. İkinci zorluk, bir yandan bir konu alanına ait bir bilginin derinlemesine öğretilmesi ile diğer yandan derslerin ve pratiğin bütünlüğünde daha kapsamlı bir küresel farkındalığı öğretmek arasındaki uzlaşmayı sağlamaktır. Üçüncü zorluk ise, öğrencilerin küresel ve yerellik arasındaki bağları, anlamlı ve faydalı olan yollarla iş ve yaşamlarında bağlantı kurmalarına olanak sağlayacak gizil bir öğretim zemini oluşturmaktır(Nair, Norman, Tucker, Burkert,2012, s.56).

Küresel okuryazarlık veya küresel farkındalığı gerçekleştirilmesinin bu zorlukları, Türkiye sosyal bilgiler programı üzerinde daha belirgin şekilde görülmektedir. Küresel okuryazarlık bütün eğitim programlarının ana hedeflerinden biri olması gerekmektedir. Fakat küresel okuryazarlığın daha etkin ve kalıcı olmasını sağlayacak olan sosyal bilgiler programlarıdır. Disiplinlerarası bir ders programı olan sosyal bilgiler hem konu alanı itibariyle hem de güncel ve doğrudan toplum merkezli olması nedeniyle küresel okuryazarlık eğitimine en uygun müfredattır. Sosyal bilgiler müfredatının kaynağını; tarih, coğrafya, felsefe ve sosyoloji gibi birçok disiplin oluşturduğu için hem bu konuların öğretimi hem de bireyi küresel okuryazar ve küresel vatandaş yetkinliğine ulaştırma hedefini gerçekleştirecek olan ideal müfredat üzerine yoğun çalışmaları gerektirmektedir.

Öneriler;

- Sosyal bilgiler öğretim programları küresel okuryazarlık eğitiminin etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için öncelikle müfredatta açıkça küresel okuryazarlığın ve küresel vatandaşlığın önemine değinilmelidir.
- Ulusal konularla küresel konular bağdaştırılmalı ve bireyin meselelere çok yönlü bakabilmesinin önü açılmalıdır.
- Medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı gibi çoklu okuryazar becerisine sahip öğrencilerin yetişmesi için uygun müfredat, uygun öğrenme ortamı ve uygun öğretmen gibi uygun şartların oluşması sağlanmalıdır.
- Küresel okuryazarlık becerisinin kazandırılmasında etkili olacak öğrenme ortamları ve etkinlikleri oluşturulmalıdır.
- Kitle iletişim araçlarıyla çok fazla vakit geçirilmeye başlandığı bu zamanda öğrencilerin bu araçları kullanırken bilinç ve farkındalıklarını artıracak çalışmalara ve uygulamalara yer verilmelidir.
- Bireyin küresel konulara ilgisini artırma, dünyadaki gelişmelere ilgilerinin toplanmasını sağlama ve her türlü gelişmeyi ve yeniliği takip etmeleri sağlanmalıdır.
- Etkileşimin ve bilgi dolaşımının yoğun olduğu bir dönemin ruhuna uygun olarak dil çeşitliliğinin önemine vurgu yapılmalı ve bireyin yeni bir lisan öğrenmeleri için teşvik edilmelidir.

Kaynakça

- Ay, S. T.(2014).Vatandaşlık Eğitimi Bakımından Sosyal Bilgilerin Toplumsal Gücü. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Özel Sayı. 97-109.
- Aytaçlı, B. (2012). Durum Çalışmasına Ayrıntılı Bir Bakış, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı: 3 (1), s.1-9.
- Balistreri,S., Giacomo,T., Noisette,I, Ptak,T. (2012). Global Education: Connections, Concepts, and Careers, College Board.
- Bennett, D.C., Cornwell, G.H., Al-lail, H.J. & Schenck, C.(2012). An Education for the Twenty-First Century Stewardship of the Global Commons, Liberal Education Fall,pp.34-41.

- Bulut,B., Çakmak,Z., Kara,C. (2013). Global Citizen+ship in Technology Age from the Perspective of Social Sciences. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, V:103,pp 442-448., Doi: 10.1016/j.sbspro.2013.10.358
- Choo, S. S. (2018). The Need for Cosmopolitan Literacy in a Global Age: Implications for Teaching Literature, *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, V:62/1, Pp. 7-12.
- Carabain, C.L, Keulemans, S.A.C, van Gent, M, & Spitz, G. (2012). Global citizenship: From public support to active participation. NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling).
- Dwyer, B. (2016). Teaching and Learning in the Global Village: Connect, Create, Collaborate, and Communicate, *The Reading Teacher*, Vol. 70, No. 1, pp. 131–136.
- Facer, K., Sandford, R. (2010). The next 25 years? : future scenarios and future directions for education and technology, *Journal of Computer Assisted Learning*, V. 26, pp.74-93.
- Gibson,K.L.,Rimington,G.M., Landwehr-Brown, M.(2008). Developing Global Awareness and Responsible World Citizenship With Global Learning, ISSN: 0278-3193 print / 1940- 865X
- Karakaş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal HizmetAraştırmaları Dergisi*, Sayı:1, s.62-80.
- Kaymakçı, S. (2009). Yeni Sosyal Bilgiler Programı Neler Getirdi?. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Reşat Genç'e Armağan Özel Sayısı. 1530–1545.
- King J. T., Thorpe, S. (2012). Searching for Global Literacy: Oregon's Essential Skills Movement and the Challenges of Transformation, *The Social Studies*, V:103, pp.125–132.
- Kuş, Z. (2013). Politik Okuryazarlık ve Aktif Vatandaşlık, (Editör: E. Gençtürk & K.Karatekin), *Sosyal Bilgiler İçin Çoklu Okuryazarlık*, Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- OECD (2018). The Future of Education and Skills, *Education 2030*, [https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20(05.04.2018).pdf), (Erişim Tarihi: 03.02.2019)
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323- 343.

- Nair, I., Norman, M., Tucker, G.R., Burkert, A. (2012). The Challenge of Global Literacy – An Ideal Opportunity for Liberal Professional Education, *Liberal Education*, Winter:56-61.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri*, (Qualitative Research & Evaluation Methods- Çev.Edt: M. Bütün, S.B. Demir), Pegem Akademi Ankara.
- Torres, C.A. & Dorio, J.N. (2015). The do's and don'ts of Global Citizenship Education, *Adult Education & Development*; Issue 82, pp 4.
- Tucker, J. L. (1983). Teacher attitudes toward global education: A report from dade county. *Educational Research Quarterly*, 8(1), 65-77.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (6. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yoon, B., Yol, Ö., Haag, C., Simpson, A. (2018). Critical Global Literacies: A New Instructional Framework in the Global Era, *Journal of Adolescent and Adult Literacy*, September/October, V:62(2): Pp.205-214.

Extended Abstract

Introduction

Today, the concept of literacy should include not only social processes but global processes as well. The global transformation in literacy studies confirms the cultural and linguistic diversity of students and acknowledges the need to strengthen the students with several literacies (i.e., digital, information, critical literacy) to prepare them for future study fields (Choo; 2018). The changes experienced in our world introduced a need for radical changes in many areas. Individuals who experience this period of time called globalization need the qualities and equipment that would enable them to take an active role in this process. Changes in the modern society due to globalization introduced individual interests and responsibilities beyond national borders. This concept, which coincides with the definitions of active citizen or global citizenship, refers to the responsibility of the individual not only to himself but also to the world at large (Christine, Keulemans, Gent and Spitz; 2012, p.21). Thus, global literacy could be defined as possession of global knowledge, comprehension of global events, and global awareness. Furthermore, it could be described as knowing, reading about and comprehension of current political, social and economic issues as active and global citizens to fulfill citizenship roles. In

short, individuals should know and understand the world they live in. Acquisition of global literacy skills would serve to a successful human profile both in its own cultural environment and in a universal scale. These skills that allow the individual to understand the world with own senses, assess the world with own system of thought, and act with a sense of being a part of the society and the world would naturally lead to a more livable world.

Research Method

The present study was designed as a qualitative study in case study methodology. Qualitative studies could be defined as research where qualitative data collection techniques such as observation, interviews and document analysis were utilized, and realistic and holistic analysis of perceptions and events is conducted in natural environment (Yıldırım & Şimşek, 2008, p.39). Qualitative studies attempt to reach a deep understanding on the study topic (Karakaş, 2015, p.63). It is also possible to define qualitative research as one of the methods of generating knowledge that humankind develops to solve its own secrets and to explore the depths of the social systems shaped with its own efforts (Özdemir, 2010, p. 326). The case study, a qualitative research method, is an in-depth investigation of one or more cases. The case study is a systematic research design, similar to detailed architectural designs, that includes the stages of data collection, organization, interpretation and obtaining the study findings. The researcher arrives at the study area and examines the feasibility of research in a wide network. The researcher searches for clues as to how to proceed. The researcher collects, reviews, discovers the data and decides how to proceed. It was reported that case studies would provide efficiency in all research subjects that require in-depth data, especially in evaluation of the programs. (Patton, 2014; Aytaçlı, 2012, p.4).

The Study Group

The study group included 8 social studies experts employed in Arvin Çoruh, Fırat, Harran, İnönü and Muş Alparslan universities. The study group was selected with convenience sampling method. This sampling method is a practical method. In convenience sampling, the researcher selects a group in proximity and easy to access (Yıldırım & Şimşek, 2006).

Data Collection Instruments

Two qualitative data collection management and instruments suitable for these methods were used in the study. These data collection instruments included interview forms and documents.

Conclusion, Discussion and Recommendations

The present study aimed to obtain findings on the correlation between global literacy and social studies based on the data collected from social studies experts. Initially, the participants were asked questions on the definition of global literacy, since it is new concept. Based on the collected data, global literacy was defined as the ability of the individual to read the world accurately, individual's awareness about global developments, possession of digital and critical thinking skills, and prediction of global opportunities and risks. Also, all participants emphasized the necessity and significance of global literacy. This was due to the advantages of the individual with these skills in the current époque.

It was observed that the views of social studies experts were positive on global literacy education. However, there were different views as to how to conduct this education. However, it has been observed that the significance and role of social studies course in global literacy education was emphasized.

Analysis of the views of social studies experts on the reflections of global literacy on social studies curriculum demonstrated that social studies curricula are required to be improved in terms of global literacy education.

Expectations of social studies experts from educational institutions included classrooms equipped with modern technology and opportunities to acquire knowledge and recognition about innovations, events and different cultures.

There was a consensus that the main aim of social studies instruction was citizenship education (Ay, 2014). Thus, citizenship qualifications change and diversify based on the changing and diversifying global conditions. Rather than a national citizenship that includes awareness of duties and responsibilities, there is a need for a citizenship profile that is aware of both national and global duties and responsibilities, and especially global awareness. The prerequisite for the training of such citizens includes global knowledge, skills, values and associated curricula. It is possible to see the traces of globalization in the social studies curriculum. However, the view that it was not sufficient and should be updated to include the

current developments to train more active, participating individuals, who are aware of global events and responsible, could be observed in both the literature and expert opinions.

The experts stated that the educational institutions should have strong and multifunctional technical infrastructures. In these institutions, teachers play the most important role in training individuals who respect differences, and possess advanced empathy, critical thinking and problem-solving skills and multiple perspectives and global awareness (Tucker, 1983).

Global literacy should be one of the main goals of all education programs. But it is the social studies curriculum that would achieve a more effective and permanent global literacy. Social studies, which is an interdisciplinary curriculum, is the most adequate curriculum for global literacy education, both in terms of subject area and it is centered on the society currently and directly. Since the social studies curriculum is based on disciplines such as history, geography, philosophy and sociology, it requires intensive studies on both the instruction of these subjects and the development of an ideal curriculum that would achieve the goal of training individuals with global literacy and global citizenship skills.

Recommendations:

- The social studies curricula should clearly emphasize the significance of global literacy and global citizenship to conduct active global literacy education.
- National and global topics should be integrated, and the individual should be able to approach the issues with a versatile perspective.
- Adequate conditions such as adequate curriculum, adequate learning environment and adequate teachers should be provided for the training of students with multi-literacy skills such as media literacy, technology literacy and information literacy.
- Active learning environments and activities for the acquisition of global literacy skills should be established.
- In this era, where students spend a lot of time spent on mass media, studies and practices that would improve the awareness of the students when using these tools should be conducted.
- The improvement of individuals' interests in global issues and global developments should be ensured and they should be able to follow all global developments and innovations.
- The significance of language diversity should be emphasized in accordance with the spirit of a period, where the interaction and circulation of information are intense, and the individual should be encouraged to learn new languages.